

Geachte Kamerleden en genodigden,

Mijn zus Gea Godwaldt is in 2020 vermoord door haar man op het moment dat ze aangaf te willen scheiden. In dat jaar zijn er 44 vrouwen vermoord, het grootste deel om dezelfde reden.

Samen met ongeveer 25 nabestaanden van femicide heb ik een aanpakplan opgesteld om het hoge aantal slachtoffers van femicide in Nederland te verlagen. Gezamenlijk zijn we tot de conclusie gekomen dat er minimaal twaalf maatregelen ingezet moeten worden om tot het beoogde resultaat te komen. De punten ondersteunen elkaar. Educatie bij politie heeft bijvoorbeeld meer zin als er mogelijkheden zijn voor doorverwijzing naar oplossingen om daders en slachtoffers in een vroeg stadium te helpen. De twaalf punten zijn ontstaan op basis van ervaringen van nabestaanden, met gebruik van reeds bestaand wetenschappelijk onderzoek en kennis vanuit Veilig Thuis.

De twaalf aanpakpunten:

1. Gebruik de term femicide.
2. Maak geld vrij voor aanpak femicide.
3. Zorg voor een hulplijn huiselijk geweld.
4. Zorg voor meer educatie.
5. Stel op ieder politiebureau een agent aan voor huiselijk geweld.
6. Waarborg de veiligheid van slachtoffers van huiselijk en seksueel geweld.
7. Laat daders van huiselijk geweld een BORG training volgen.
8. Maak van huiselijk geweld een high impact crime.
9. Herbeoordeel de strafmaatregelen bij huiselijk geweld.
10. Pas de voorwaarden aan van verplichte documenten.
11. Optimaliseer de onderlinge informatie uitwisseling tussen hulpinstanties.
12. Zorg voor betere hulpverlening aan nabestaanden femicide slachtoffers.

Femicide is volgens onderzoek voorspelbaar doordat er een patroon in de aanloop ernaartoe zit. Hierdoor zijn ze voor een groot deel te voorkomen. Als de maatregelen er waren geweest in 2020 hadden mijn zus en veel andere vrouwen nog geleefd. Daarnaast hebben we een aanzienlijk percentage van alle moorden opgelost als dit cijfer van deze voorspelbare moorden gaat dalen. Ik ga verkort door de punten heen:

1. Het benoemen van het probleem met het woord **FEMICIDE** helpt de omvang duidelijk te krijgen.
2. Om dit probleem aan te pakken is **geld** nodig. Het gezin wordt gezien als de hoeksteen van de samenleving. Een gezonde thuisbasis, maakt mensen mentaal en lichamelijk gezond en veerkrachtig. Deze investering zal zichzelf daarom terug kunnen verdienen.
3. Een **telefonische hulplijn** (115), maakt de drempel voor hulpzoekenden lager. VT is veelal niet laagdrempelig genoeg om diverse redenen. De hulplijn zal kennis verhogend werken en daarnaast verwijzing naar andere hulp bevorderen. Veelal blijken dodelijke slachtoffers van intieme terreur niet of nauwelijks contactmomenten met hulpinstanties gehad.

4. Onder de bevolking is **educatie** belangrijk als preventiemiddel en de weg naar een oplossing bij escalatie. Door scholing op basis, voortgezet en beroepsonderwijs (bij hulpverlenende beroepen, zoals politie, huisartsen, maatschappelijk werkers e.d.). Een folder huiselijk geweld bij de huisarts met daarin de rode vlaggen is bijvoorbeeld een snelle manier om slachtoffers te benaderen.
5. Een speciaal **agent huiselijk geweld** op ieder bureau zoals in bijvoorbeeld Spanje, heeft als voordeel dat het vertrouwelijk is in tegenstelling zoals een wijkagent wordt ervaren. De vele meldingen die politie nu ervaart i.v.m. huiselijk geweld, kan een gespecialiseerde politieagent efficiënter op lossen. Niet alle agenten hoeven op korte termijn bijgeschoold te worden. Er is een verminderde kans op herhaalmeldingen op hetzelfde adres, door betere inschatting en contact en doorverwijzing naar andere hulpverleningsmogelijkheden.
6. Filomena is een mooi voorbeeld van hoe de **veiligheid voor slachtoffers** gewaarborgd kan worden. Uitbreiding van deze projecten, de Spaanse oplossing bij stalking en een beter op elkaar aansluitende structuur binnen hulpverlening, zal hieraan bijdragen.
7. De **BORG** regeling vanuit de reclassering, is een traject voor daders in de fase dat het net of net niet tot escalatie is gekomen. Echter blijkt dit veelal opgelegd te worden aan de verkeerde doelgroep. Na extreme escalatie of bij een dader die daarnaast crimineel gedrag vertoont of een bijkomende verslavingsproblematiek heeft. Daarnaast is het traject, volgens de aanbieder, gericht op common couple violence, hier is geen sprake van bij deze doelgroep. Een dader-slachtoffer dynamiek vraagt om een andere benadering .
8. **High impact crime** van huiselijk geweld blijkt uit verhalen van daders zinvol. Zij geven veelal aan pas tot inzicht te komen nadat ze aangehouden of veroordeeld zijn. Hoe verder dit punt ligt door wat strafbaar is, hoe later dit inzicht tot stand zal komen.
9. **Herbeoordeling en verzwaren strafmaatregelen** is volgens nabestaanden nodig i.v.m. veiligheid. Daarnaast waren de aanwezige nabestaanden ervan overtuigd dat daders direct het ouderlijk gezag horen te verliezen over de kinderen die ze met het door hen gedode slachtoffer hebben. De enige uitzondering daarop, zou zelfverdediging mogen zijn.
10. Er zijn veel voorbeelden waar daders of hun familie, geld ontvangen dat vrijkomt door het doden van het slachtoffer. Daarom moeten alle **officiële documenten** die binnen een relatie opgesteld worden, van de volgende voorwaarde te worden: bij een strafbaar feit van de ene begunstigde of verzekeringnemer naar andere begunstigde/verzekeringnemer toe, kan het document herzien worden. Het document zou dan aangepast moeten worden als in een reeds ontbonden relatie.
11. Tussen hulpinstanties **informatie-uitwisseling optimaliseren** zal de bereikbaarheid van en voor slachtoffers vergroten en ze meer veiligheid kunnen bieden. Een externe partij die deze koppelingen op zich neemt zal de eventuele beperking die de instanties nu voelen over verantwoordelijkheidsverschuiving weg kunnen nemen.
12. Betere **hulpverlening voor nabestaanden** van femicide slachtoffers is nodig omdat door het relationele dader/slachtoffer-verband, er een vergroot probleem ontstaat met afwikkelingen. Kinderen van net boven de achttien jaar bijvoorbeeld, komen op straat te staan zonder ouders, inkomen of psychische hulp.

Barbara Godwaldt